

26 JAN 2022

бр. 396/1

Предмет: Измена допуне Прилога 7 Поступак са блиским контактима особе оболеле од COVID-19 Стручно-методолошког упутства за контролу уношења и спречавање ширења новог корона вируса SARS-CoV-2 у Републици Србији

Имајући у виду актуелну епидемиолошку ситуацију у Републици Србији, као и кретање епидемије у другим Европским земљама, а у вези са појавом и трансмисијом делта и омикрон варијанте вируса SARS-CoV-2, обухват вакцинацијом, очекиване ефекте актуелног таласа на капацитете здравственог система и друштво у целини, а у складу са закључком Кризног штаба за сузбијање заразне болести COVID — 19 са 90. седнице (број 53-0262/2022-1 од 14. јануара 2022. године), предлаже се следећа измена допуне Прилога 7. Стручно-методолошког упутства за спречавање уношења и контролу ширења COVID-19 у Републици Србији:

ИЗМЕНА ПОСТУПАЊА У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ПОТВРЂЕНОГ СЛУЧАЈА COVID-19 КОД ДЕЦЕ У ВРТИЋИМА И ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

Уколико се у вртићима и предшколским установама појави потврђен случај COVID-19 предлажу се следеће мере:

1. Од мере здравственог надзора на појаву инфекције узроковане вирусом SARS-CoV-2 у условима карантина у кућним условима изузимају се деца која су прележала COVID-19 (доказ позитиван PCR или антигенски тест на SARS-CoV-2 не старији од 210 дана или позитиван резултат серолошког тестирања на SARS-CoV-2 S-Protein (RBD) Immunoglobulin G (IgG) не старији од 90 дана од дана узорковања, при чему тестирање мора бити извршено у овлашћеној здравственој установи у јавној својини).
2. Мера карантина се одређује за сву децу која нису прележала COVID-19, а део су групе у којој су пријављена два потврђена случаја COVID-19 у периоду од 7 дана.
3. Дужина трајања мере карантина у кућним условима се за децу која бораве у вртићима и предшколским установама скраћује на период од 5 календарских дана без могућности скраћења.

4. Пооштрити контролу од стране руководства установе у примени препоручених превентивних мера у вртићима и предшколским установама са посебним освртом на чешће проветравање просторија природним путем (минимално 30 минута пре доласка деце у установу и на сваких сат времена по 10 минута), редовним и адекватним одржавањем хигијене простора, посебно играчака, одржавањем хигијене руку деце и запослених, смањењем величине група, (уколико је могуће обезбедити по детету минималних 4 m²), промовисати вакцинацију код запослених и родитеља, обавезно ношење маске за запослене и родитеље.

Препоруке су подложне изменама, одговарају и прилагођаваће се актуелној епидемиолошкој ситуацији у Републици Србији и појави нових варијанти SARS-CoV-2 вируса.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Запослени у вртићима и предшколским установама, као што утичу на правилан развој и образовање у раном детињству деце, такође могу помоћи у заштити деце, породица и особља и успорити ширење COVID-19 применом прописаних мера превенције и вакцинацијом. Са значајем и ефективношћу вакцинације и примене превентивних мера у вртићима и предшколским установама потребно је да буду упознати и родитељи како би својим залагањем смањили вероватноћу оболевања од COVID-19 и даље ширење ове инфекције.

У поређењу са одраслима деца мање оболевају од COVID-19, али иако не развију симптоме болести, могу заразити вирусом SARS-CoV-2 друге особе са којима су били у директном контакту. Већина деце инфицирана вирусом SARS-CoV-2 има благе симптоме или су асимптоматска. Уколико се јаве, симптоми COVID-19 код деце су слични симптомима других уобичајених болести, попут прехладе, стрептококне инфекције грла, грипа или алергија. Деца која имају одређене хроничне болести или су имунодефицијентна су под повећаним ризиком од тешке форме болести COVID-19. Иако је број деце која су хоспитализована са дијагнозом COVID-19 мали у поређењу са одраслима, једна трећина те хоспитализоване деце буде примљена на одељење интензивне неге.

Упркос томе што боравак деце у вртићима и предшколским установама представља ризик за преношење COVID-19 у породице и заједницу, мора се узети у обзир и то да је боравак деце у овим установама значајан за социјално, емоционално, бихејвиорално и ментално здравље деце, истовремено подстичући развој раног учења. Поред тога, рад вртића је и неопходан услов за нормално функционисање друштва и привреде у целини.

Као и када су школе у питању, тако и у вртићима и предшколским установама пренос вируса SARS-CoV-2 зависи од интензитета трансмисије вируса у заједници, обухвата

вакцинацијом запослених и родитеља и могућности имплементације препоручених превентивних мера у самим вртићима и предшколским установама (физичка дистанца, ношење маске, одржавање хигијене руку и простора, вентилација).

Од 24. новембра када је први пут у Јужној Африци потврђена инфекција изазвана новом B.1.1.529 варијантом SARS-CoV-2 вируса, названом Омикрон и означеном као VOC (Variants of Concern) мало је података који у потпуности објашњавају вирусолошке, клиничке и епидемиолошке карактеристике ове варијанте. Посматрајући кретање броја оболелих и оних који су хоспитализованих у земљама где је Омикрон доминантна варијанта која је изолована код оболелих од COVID-19, закључује се да је ова варијанта контагиознија и стога се брже шири од претходне делта варијанте, а да је тежина клиничке слике нешто блажа у односу на клиничку слику која је запажена код претходних варијанти. У складу са најновијим информацијама о COVID-19 варијанти Омикрон, Центар за контролу и превенцију болести у Атланти је донео одлуку о скраћењу препорученог времена трајања изолације за оболеле од COVID-19, као и мере карантина за особе које су биле у блиском контакту са оболелом особом од COVID-19 у трајању од 5 дана у кућним условима, са још додатних 5 дана континуираног ношења маске када су у близини других како би се смањио ризик од заразе. Промена је мотивисана подацима из литературе који показују да се већина преноса SARS-CoV-2 вируса дешава рано у току болести, углавном 1-2 дана пре појаве симптома и 2-3 дана после појаве симптома. С обзиром на то да је уочено да око 65% свих случајева има благу до средње тешку клиничку слику која не захтева болничко лечење, сличну одлуку су донеле и друге земље.

Студија у Великој Британији која је анализирала 236.023 случајева COVID-19 изазваних делта варијантом и 760.647 случајева COVID-19 изазваних омикрон варијантом показала је да је ефикасност вакцина против COVID-19 против омикрон варијанте нижа у поређењу са делта варијантом. Код оних који су примили две дозе Астра Зенека, ефикасност вакцине опада са 45%-50% на скоро 0% против омикрон варијанте у периоду након 20 недеља од друге дозе. Код оних који су примили две дозе Фајзер или Модерна вакцине ефикасност опада са око 65%-70% на око 10% у периоду након 20 недеља од друге дозе. Два до четири недеље након треће, бустер, дозе ефикасност вакцине расте на око 65%-75%, а у периоду од 5 до 9 недеља поново опада на 55%-65% , односно након 10 недеља на 45%-50% . Када је хоспитализација у питању, показано је да је једна доза вакцине била повезана са 43% смањења ризика од хоспитализације код симптоматских случајева COVID-19 изазваних омикрон варијантом, две дозе вакцине су утицале на смањење ризика од хоспитализације за 55% у периоду до 24 недеље након друге дозе вакцине и 40% у периоду 25 или више недеља након друге дозе вакцине, док је трећа доза вакцине била повезана са 74% смањењем ризика од хоспитализације у периоду 2 до 4 недеље након вакцинације, са благим смањењем ефикасности на 66% након 10 и више недеља од бустер

дозе. Када се комбинује са ефикасношћу вакцина против симптоматске болест укупна ефикасност вакцине две и више недеља након бустер дозе износи 89%.

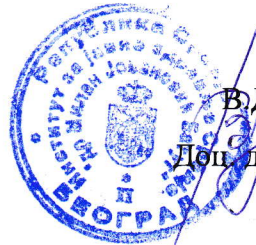
Резултати истраживања указују да је ризик од заражавања 4 пута већи приликом контакта са инфицираном особом која има симптоме у односу на особу која је инфицирана, али није развила симптоме болести. Прецизније, уколико особа добије инфекцију од COVID-19 асимптоматског случаја, велика је вероватнића да ће и она имати асимптоматску инфекцију.

Како универзална употреба маски код деце у вртићима и предшколским установама у нашој земљи није препоручена због немогућности правилне употребе код мале деце, сваки контакт који се у овим установама оствари са оболелим дететом сматра се директним контактом (контакт лицем у лице са оболелим од COVID-19 на растојању од два метра или мањем, који траје дуже од 15 минута у периоду од 24 сата (чак и ако није узастопно)), осим када су у питању запослени у овим установама уколико су вакцинисани или су све време носили маске што су у обавези да раде.

Прим. др Данијела Симић

Доц. др Марија Милић

Др Владан Шапоњић

В.Д. ДИРЕКТОР
Доц. др Верица Јовановић

ЛИТЕРАТУРА:

1. Mahase E. Covid-19: Is it safe to reduce the self-isolation period? BMJ. 2021 Dec 30;375:n3164. doi: 10.1136/bmj.n3164. PMID: 34969702.
2. CDC. CDC Updates and Shortens Recommended Isolation and Quarantine Period for General Population. Доступно на: https://www.cdc.gov/media/releases/2021/s1227-isolation-quarantine-guidance.html?ACSTrackingID=USCDC_2067-DM72880&ACSTrackingLabel=Isolation%20and%20Quarantine%20%20%7C%20COVID-19&deliveryName=USCDC_2067-DM72880.
3. GOV.UK. Stay at home: guidance for households with possible or confirmed coronavirus (COVID-19) infection. Доступно на: <https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-stay-at-home-guidance/stay-at-home-guidance-for-households-with-possible-coronavirus-covid-19-infection>.
4. GOV.UK. Guidance for contacts of people with confirmed coronavirus (COVID-19) infection who do not live with the person. Доступно на: <https://www.gov.uk/government/publications/guidance-for-contacts-of-people-with-possible-or-confirmed-coronavirus-covid-19-infection-who-do-not-live-with-the-person/guidance-for-contacts-of-people-with-possible-or-confirmed-coronavirus-covid-19-infection-who-do-not-live-with-the-person>.
5. European Centre for Disease Prevention and Control. Guidance on quarantine of close contacts to COVID-19 cases and isolation of COVID-19 cases, in the current epidemiological situation, 7 January 2022. Доступно на: [Guidance on quarantine of close contacts to COVID-19 cases and isolation of COVID-19 cases, in the current epidemiological situation, 7 January 2022 \(europa.eu\)](https://www.ecdc.europa.eu/en/guidance/quarantine-of-close-contacts-to-covid-19-cases-and-isolation-of-covid-19-cases)
6. Centre for Disease Prevention and Control. Science Brief: Options to Reduce Quarantine for Contacts of Persons with SARS-CoV-2 Infection Using Symptom Monitoring and Diagnostic Testing. Доступно на: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/science/science-briefs/scientific-brief-options-to-reduce-quarantine.html>
7. Centre for Disease Prevention and Control. Guidance for Operating Child Care Programs during COVID-19. Доступно на: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/guidance-for-childcare.html>
8. Guidance for Re-Opening of Preschools and Kindergartens post- COVID19. Доступно на: <https://www.unicef.org/romania/media/2616/file/Guidance%20for%20Re-Opening%20of%20Preschools%20and%20Kindergartens%20post-%20COVID19.pdf>
9. GOV.UK. Actions for early years and childcare providers during the COVID-19 pandemic. Доступно на:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1037195/Actions_for_early_years_and_childcare_providers_during_the_COVID-19_pandemic.pdf

10. UK Parliament 2021. Impact of COVID-19 on Early Childhood Education & Care. Доступно на: <https://post.parliament.uk/impact-of-covid-19-on-early-childhood-education-care/>
11. European Centre for Disease Prevention and Control. Contact tracing in the European Union: public health management of persons, including healthcare workers, who have had contact with COVID-19 cases – fourth update. Доступно на: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/TGU-20211019-1878.pdf>
12. Uredba o merama za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19. ("Sl. glasnik RS", br. 151/2020, 152/2020, 153/2020, 156/2020, 158/2020, 1/2021, 17/2021, 19/2021, 22/2021, 29/2021, 34/2021, 48/2021, 54/2021, 59/2021, 60/2021, 64/2021, 69/2021, 86/2021, 95/2021, 99/2021, 101/2021, 105/2021 i 108/2021). Dostupna na: <https://www.paragraf.rs/propisi/uredba-o-merama-za-sprecavanje-sirenja-zarazne-bolesti-covid-19.html>
13. Jones NR, Qureshi ZU, Temple RJ, Larwood JPJ, Greenhalgh T, Bourouiba L. Two metres or one: what is the evidence for physical distancing in covid-19? BMJ. 2020;370:m3223. doi: 10.1136/bmj.m3223.
14. Centre for Disease Prevention and Control. Science Brief: Transmission of SARS-CoV-2 in K-12 Schools and Early Care and Education Programs – Updated. Доступно на: https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/science/science-briefs/transmission_k_12_schools.html
15. Институт за јавно здравље Србије „Др Милан јовановић Батут“ Доступно на: <https://www.batut.org.rs/download/aktuelno/310721.pdf>
16. Ge Y, Martinez L, Sun S, Chen Z, Zhang F, Li F, Sun W, Chen E, Pan J, Li C, Sun J, Handel A, Ling F, Shen Y. COVID-19 Transmission Dynamics Among Close Contacts of Index Patients With COVID-19: A Population-Based Cohort Study in Zhejiang Province, China. JAMA Intern Med. 2021;181(10):1343-1350. doi: 10.1001/jamainternmed.2021.4686.
17. Lam-Hine T, McCurdy SA, Santora L, et al. Outbreak Associated with SARS-CoV-2 B.1.617.2 (Delta) Variant in an Elementary School — Marin County, California, May–June 2021. MMWR: Morb Mortal Wkly Rep 2021;70:1214–1219. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.mm7035e2>.
18. Talic S, Shah S, Wild H, Gasevic D, Maharaj A, Ademi Z, Li X, Xu W, Mesa-Eguiagaray I, Rostron J, Theodoratou E, Zhang X, Motee A, Liew D, Ilic D. Effectiveness of public health measures in reducing the incidence of covid-19, SARS-CoV-2 transmission, and covid-19

mortality: systematic review and meta-analysis. BMJ. 2021;375:e068302. doi: 10.1136/bmj-2021-068302.

19. De Gier B, Andeweg S, Backer JA; RIVM COVID-19 surveillance and epidemiology team, Hahné SJ, van den Hof S, de Melker HE, Knol MJ; RIVM COVID-19 surveillance and epidemiology team (in addition to the named authors). Vaccine effectiveness against SARS-CoV-2 transmission to household contacts during dominance of Delta variant (B.1.617.2), the Netherlands, August to September 2021. Euro Surveill. 2021 Nov;26(44):2100977. doi: 10.2807/1560-7917.ES.2021.26.44.2100977.
20. Centre for Disease Prevention and Control. Science Brief: SARS-CoV-2 and Surface (Fomite) Transmission for Indoor Community Environments. Доступно на: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/more/science-and-research/surface-transmission.html>
21. Centre for Disease Prevention and Control. Ventilation in Buildings. Доступно на: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/ventilation.html>
22. European Centre for Disease Prevention and Control. Contact tracing in the European Union: public health management of persons, including healthcare workers, who have had contact with COVID-19 cases – fourth update. Доступно на: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/TGU-20211019-1878.pdf>
23. Centre for Disease Prevention and Control. Science Brief: Options to Reduce Quarantine for Contacts of Persons with SARS-CoV-2 Infection Using Symptom Monitoring and Diagnostic Testing. Доступно на: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/science/science-briefs/scientific-brief-options-to-reduce-quarantine.html>

7